

Rood is nieuw c.q. verwijderd

Spelregel	Spelregels	Opmerking
4.5.1 2^e com	<i>Het is niet toegestaan om een smartwatch te dragen. Indien een speler toch bijvoorbeeld de hartslag wil meten dan zal men een (hartslag)meter onder het shirt moeten dragen.</i>	N.a.v. vragen uit het land
11.4.1	Een speler raakt de bal of een tegenstander in de speelruimte boven het speelveld van de tegenstander vóór of tijdens diens aanvalsslag.	FIVB correctie
15.11.3 3^e com	<i>Mocht de coach nadat een aanvraag voor een 3e time-out is afgewezen als onjuist verzoek (zonder spelophouden) alsnog een reglementaire spelerwissel aanvragen, dan is dat toegestaan omdat alleen de time-out aanvraag onjuist is.</i>	FIVB casebook
16.2.2 1^e com	<i>In deze situatie wordt een volgend verzoek afgewezen maar niet als onjuist verzoek genoteerd, het team wordt er aan herinnerd dat er eerst een voltooid rally gespeeld moet worden.</i>	FIVB casebook
19.4.1 19.4.2.1 19.4.2.3	De coach, of bij diens afwezigheid de assistent-coach of de aanvoerder in het speelveld...	FIVB aanpassing

HIA

Algemeen	Bronnenlijst voor verwijzingen naar externe documenten (wedstrijdreglement, publicaties, richtlijnen)	
Algemeen	De HIA is zo veel mogelijk aangepast aan de laatste versie van de FIVB guidelines.	
1.1	<i>In (R3.3) staan de Licentievoorwaarden Eredivisie beschreven waaraan de speelruimte moet voldoen. De controle wordt normaal gesproken door het (technisch) jurylid uitgevoerd, zie (P3.10). Als er geen (technisch) jurylid is dienen de controles door de scheidsrechters te worden uitgevoerd.</i>	Verwijzingen toegevoegd
2.6	<i>Tijdens de warming-up moeten de scheidsrechters controleren en voorkomen dat de spelers materiaal aan de netpalen bevestigen (zoals stretchbanden) voor de warming-up om zo te voorkomen dat eventuele kabels of technologische hulpmiddelen beschadigd raken indien deze aanwezig zijn.</i>	FIVB guidelines
3.2 / 18.2	Het woord ballenkind(eren) is gewijzigd naar ballenraper(s)	
3.2 d	De ballenrapers op positie 1 of 2 en 4 of 5 geven de bal zo snel mogelijk aan de serveerder, zodat het spel zo snel mogelijk kan worden hervat.	FIVB guidelines
3.2 e	<i>In geval van speciale hygiëne maatregelen tegen infecties, kan het nodig zijn om een systeem zonder 6 ballenrapers te hanteren. In dit geval worden maar 4 ballenrapers gebruikt.</i>	FIVB guidelines

	2 ballenbakken met elk 5 wedstrijdballen moeten achter de reclameborden, in het midden achter het veld worden geplaatst. Na elke rally zijn twee ballenrapers beschikbaar om de ballen op te halen en naar de ballenbakken te brengen. Om spelophouden te voorkomen en de tijd tussen de rallies zo kort mogelijk te houden (bijvoorkeur maximaal 15 seconden) zal de ballenraper achter het veld een bal uit de ballenbak naar de serveerder gooien.	
4.1 / protocol	Indien een teamlid niet op de licentiekaart van het team staat en hij legitimeert zich met een geldig legitimatiebewijs	Geen Nevobo spelerskaarten meer
5.4	De coach heeft niet het recht om te klagen of om te protesteren tegen beslissingen van de scheidsrechters, uitgezonderd bij het aanvragen van een juryberaad (R4.2) . De coach mag (uitzonderlijke) spelerwissels en time-outs aanvragen. Hij mag aan de teller vragen hoeveel spelerwissels of time-outs hij gedurende die set nog heeft indien dit niet zichtbaar is op een (elektronisch) scorebord . Dit mag alleen als de bal niet in het spel is. Korte verzoeken van de coach bij de 2e scheidsrechter, die de wedstrijd niet ophouden, kunnen worden toegestaan als deze vragen bijdragen aan het soepel laten verlopen van de wedstrijd.	FIVB guidelines
6.5	Als een rally is onderbroken vanwege een blessure of beïnvloeding van buitenaf, wordt dit beschouwd als een onvolledige rally. Het is niet toegestaan om een reguliere spelonderbreking te vragen, behalve een gedwongen wissel voor een geblesseerde of gesanctioneerde speler tijdens de gedwongen onderbreking. Een verzoek om een reguliere spelonderbreking na een onvolledige rally moet niet worden beschouwd als een onjuist verzoek, maar deze wordt eenvoudigweg afgewezen.	FIVB guidelines
7.9	Het opstellingsbriefje (ondertekend door de coach) moet door zowel de 2e scheidsrechter als door de teller gecontroleerd worden, voordat de teller de nummers invult in de e-score. Zij moeten controleren of de nummers van het opstellingsbriefje overeenkomen met die van de spelerslijst. Indien dit niet het geval is, moet het opstellingsbriefje geweigerd worden en moet de 2e scheidsrechter een nieuw briefje vragen aan de coach. Op het nieuwe opstellingsbriefje mogen alleen de incorrecte nummers gewijzigd worden. De 2e scheidsrechter controleert of de opstelling van het briefje correct is ingevoerd in e-score door de teller. De 2e scheidsrechter houdt de opstellingsbriefjes gedurende de set bij zich om indien nodig de opstelling te kunnen controleren, tenzij	FIVB guidelines

	de 2e scheidsrechter een tablet gekoppeld aan e-score op de paal heeft dan kan de tablet hiervoor gebruikt worden.	
7.11	Als er voor een opstellingsfout gefloten is, moet de scheidsrechter, na het teken voor de opstellingsfout, beide spelers die het betreft aanwijzen. Wanneer het team niet zelf de juiste posities in kan nemen moeten de scheidsrechters via de aanvoerder in het veld helpen. Als de aanvoerder in het veld meer informatie wil hebben over de opstellingsfout, moet de 2e scheidsrechter deze informatie over de spelers die de fout maakten geven met behulp van het opstellingsbriefje of tablet op de paal (waarbij de opstelling van de tegenstander wordt afgeschermd). In dit geval mag de aanvoerder dus wel met de 2e scheidsrechter communiceren.	FIVB guidelines
8.1	Wanneer de bal op de grond komt en de bal raakt geheel of gedeeltelijk, door de samendrukking van de bal op enig moment tijdens het contact met de vloer, het speelveld of de grenslijnen, dan is de bal "in". Raakt de bal, zoals hierboven omschreven, op geen enkel moment het speelveld of de lijnen, dan is de bal "uit".	FIVB guidelines
9.3	De 1e scheidsrechter dient de "tip" nauwkeurig te bekijken. Indien de bal, na de "tip", niet direct terugkaatst maar begeleid/gegoid wordt, of de richting meer dan eens wordt veranderd (gestuurde bal), dan is dit fout en moet dit afgefloten worden.	FIVB guidelines
9.7	Als het spelen van de bal in de vrije zone door de lijnrechter, de 2e scheidsrechter of de coach beïnvloed wordt, moet als volgt worden gehandeld: • Indien de bal een official of coach raakt is de bal "UIT" (spelregel 8.4.2) • Indien een speler gebruik maakt van een official of coach om de bal te spelen is het een fout van de speler (hulp bij het spelen van de bal, spelregel 9.1.3) en resulteert dit niet in een dubbelfout.	FIVB guidelines
10.2	Wanneer een speler een bal wil gaan halen in de vrije zone van de tegenstander, moet de 2e scheidsrechter ruimte geven aan de speler die de bal wil gaan spelen. Dit doet hij door zich uit de baan van de bal en de speler te begeven zonder te springen of te rennen of zich weg te draaien van de actie. De 2e scheidsrechter moet zicht houden op de bal, de speler en balbaan van de teruggespeelde bal.	FIVB guidelines
10.3	Als de bal achterom de scheidsrechtersstoel wordt gespeeld naar de vrije zone van de tegenstander, de boarding of tribune moet de 1e scheidsrechter met één voet naar achteren stappen zodat het hele lichaam meedraait (niet alleen het hoofd of bovenlichaam). Door deze beweging kan de 1e scheidsrechter	FIVB guidelines

	onder andere het spelen van de bal, eventuele blessures, de baan van de bal bij het terugspelen en mogelijke beïnvloeding van buitenaf waarnemen.	
11.5	Wanneer een speler incidenteel contact maakt met een tegenstander, mag dit niet automatisch als een fout worden beschouwd, wanneer beide spelers een legitieme poging deden om de bal te spelen. Mocht door een dergelijk onopzettelijk contact een tegenstander het net aanraken, dan mag dit door geen van beide spelers als een fout worden beschouwd. Als dit contact echter wordt gezien als een gevolg van een opzettelijke poging om een fout van de tegenstander te maken en/of de scheidsrechters in verwarring te brengen of af te leiden, moet de rally worden onderbroken en moet een punt worden toegekend aan het niet-overtredende team. In dit geval moet de speler een maatregel wegens wangedrag krijgen voor zijn actie in overeenstemming met de tabel van maatregelen.	FIVB guidelines
11.7	Tijdens het spel bij het net moeten de scheidsrechters alert zijn op netfouten of hinderen. Het is een netfout wanneer contact wordt gemaakt met het net tussen de antennes door de speler tijdens de actie van het spelen van de bal, of een poging om de bal te spelen, of een schijnbeweging om de bal te spelen. Het is hinderen wanneer de natuurlijke weerkaatsing in het net wordt beïnvloed door de opzettelijke actie van een tegenstander die naar het net beweegt, of waar het net wordt vastgepakt en de bal uit het net wordt weerkaatst (slingshot), of een speler verhindert dat een tegenstander zich beweegt om de bal rechtmatig te bereiken, of een kabel breekt door deze te raken of eraan te trekken.	FIVB guidelines
11.8	Er vinden veel contacten plaats die de scheidsrechters moeten beoordelen. Wanneer een speler het spel van de tegenstander hindert moet de scheidsrechter fluiten (1e sr bij over het net reiken, 2e sr bij onder het net doorkomen). Hinderen betekent dat een speler een tegenstander belemmert om te bewegen, de bal te spelen of de tegenstander stoort terwijl die de bal probeert te spelen. Er kan hinderen optreden, zelfs als er geen fysiek contact is tussen de spelers. De 1e scheidsrechter mag het spel onderbreken bij een hinderende speler en indien nodig te waarschuwen/bestrafen als de speler opzettelijk hindert.	FIVB guidelines
12.2	Als de serveerder niet tijdig naar de servicezone komt of de bal niet accepteert van de ballenraper, en daardoor het spel opzettelijke vertraagt, kan het team een maatregel voor spelophouden krijgen.	FIVB guidelines
14.4	Samengevoegd met 14.1	FIVB guidelines

15.1	Reglementaire spelonderbrekingen zijn time-outs en wissels. Ze kunnen alleen worden aangevraagd wanneer de de bal uit het spel is en vóór het fluitsignaal van de 1e scheidsrechter voor de service. Het is niet toegestaan om een reglementaire spelonderbreking aan te vragen als er al één is afgewezen en bestraft met een waarschuwing voor spelophouden voordat er een voltooide rally is gespeeld (zie spelregel 15.2).	FIVB guidelines
15.14	In geval van een ernstige blessure moeten de scheidsrechters het spel stilleggen en de medische staf toestemming geven het speelveld te betreden. Ernstige blessures omvatten hoofd- en gewrichtsblessures (bijvoorbeeld enkel of knie). Kleine verwondingen zouden niet mogen leiden tot het onderbreken van de rally. Dit om te voorkomen dat spelers dit als “truc” gebruiken om het spel te onderbreken en zo voordeel voor het team te behalen.	FIVB guidelines
18.3	Aan het einde van elke set wisselt elk team van speelveld na het fluitsignaal van de 1e scheidsrechter waarbij de spelers in het veld gezamenlijk naar de andere speelhelft gaan. De spelers in het veld hoeven hierbij niet eerst naar de achterlijn te gaan.	FIVB guidelines
23.2	Voordat de 1e scheidsrechter fluit voor de service dient hij te controleren of de 2e scheidsrechter gereed is en of er geen mogelijke late aanvraag voor een reglementaire spelonderbreking komt.	FIVB guidelines
23.5	De 1e scheidsrechter houdt zicht op de balbaan en het contact met speler(s) of uitrusting en voorwerpen. Hierbij wordt elk balcontact beoordeeld. Op het moment van de aanval kijkt hij naar de aanvaller en de bal en kan vanuit zijn/haar ooghoeken de waarschijnlijke richting van de bal zien. Als de bal bij het net wordt geslagen, moet hij in de richting van het verticale vlak van het net kijken.	FIVB guidelines
24.2	Bij de service staat de 2e scheidsrechter aan de ontvangende kant. Na de service verplaatst hij zich rond de paal om een goede positie tijdens de aanval in te nemen aan de blokkerende kant. De beste positie voor de 2e scheidsrechter tijdens de wedstrijd is: ongeveer een meter links en een meter rechts van de paal en een meter achter de paal. Als er een actie is in de buurt van de 1e scheidsrechter doet hij een stap naar voren. Is er een actie aan zijn kant, dan maakt hij een stap naar achteren. Tijdens de wedstrijd verplaatst de 2e scheidsrechter zich dus continu.	FIVB guidelines
24.4	Indien er voor de vierde maal een bal wordt gespeeld, moet de 2e scheidsrechter dit onopvallend aangeven met de hand voor	FIVB guidelines

	zijn borst of via de headset . Hij mag echter niet voor deze fout fluiten.	
24.5	Daarnaast moet de 2e scheidsrechter ook de fouten bij een voltooide aanval of blok door achterspelers of blokpoging van de libero controleren net als de 1e scheidsrechter. Beide scheidsrechters mogen hiervoor fluiten. De 2e scheidsrechter mag ook fluiten voor een duidelijke fout bij een voltooide aanval van een door de libero, die zich in de voorzone bevindt, bovenhands met de vingers toegespeelde bal als de 1e scheidsrechter de fout niet kan zien.	FIVB guidelines
24.6	De 2e scheidsrechter moet vóór en tijdens de wedstrijd met behulp van het opstellingsbriefje of tablet op de paal controleren of de spelers in de juiste opstelling in het speelveld staan.	FIVB guidelines
24.9	Tijdens een time-out houdt de 2e scheidsrechter toezicht op het randgebeuren door: - naar de teams te gaan om er eventueel voor te zorgen dat ze naar de vrije zone gaan, nabij de spelersbank; - naar de teller te gaan om zijn werk te controleren en eventueel informatie te ontvangen of te verstrekken zoals de stand, speler aan service, de positie van de libero's; - met de 1e scheidsrechter informatie uit te wisselen; - controleren van de line-up door het aantal teruggekeerde spelers op het speelveld te tellen na de time-out.	FIVB guidelines
24.13	De 2e scheidsrechter kan het wedstrijdverloop bevorderen door de aanvoerder in het speelveld, indien nodig, de juiste opstelling te laten zien op het opstellingsbriefje of tablet op de paal.	FIVB guidelines
24.14	Als de 2e scheidsrechter tijdens de wedstrijd onsportief gedrag (in woord en/of gebaar) waarneemt tussen tegenstanders, dient hij bij de eerstvolgende mogelijkheid als de bal uit het spel is, de spelers op te dragen te kalmeren. Indien de situatie blijft aanhouden, moet hij de 1e scheidsrechter informeren die direct een waarschuwing of sanctie kan opleggen afhankelijk van het wangedrag.	FIVB guidelines
25.2.4	Als er meer dan één spelerwissel wordt uitgevoerd, moeten de opeenvolgende spelerwissels ook na elkaar plaatsvinden, zodat zowel de 2e scheidsrechter en als ook de teller voldoende tijd hebben om te kijken of de gevraagde spelerwissels correct zijn en door kunnen gaan. De 2e scheidsrechter geeft toestemming voor de spelerwissel door de armen te kruisen, tenzij de teller aangeeft dat de wissel onreglementair is. De teller steekt daartoe een hand op en de 2e scheidsrechter laat de spelers wisselen. De teller kijkt hierbij naar het nummer op het wisselbordje, het nummer op het shirt van de uit- en ingewisselde speler en noteert dit in de e-score.	FIVB guidelines

25.2.6	Als een aangevraagde spelerwissel niet reglementair blijkt te zijn, drukt de teller op de zoemer en steekt de teller een hand op en beweegt die van links naar rechts en zegt: “deze aanvraag is onreglementair”.	FIVB guidelines
25.4	Verwijderd	FIVB guidelines
25.5	Het registreren van waarschuwingen en maatregelen voor wangedrag en spelophouden door de teller gebeurt in e-score op aanwijzing van de 2e scheidsrechter. De teller waarschuwt wanneer een sanctie niet volgens de spelregels ingevoerd kan worden.	FIVB guidelines
25.6	De teller registreert de reglementaire spelerwissel of uitzonderlijke wissel in e-score wanneer een speler is geblesseerd en niet meer kan deelnemen aan de wedstrijd. Hierbij wordt het nummer van de speler, de set en de stand genoteerd.	FIVB guidelines
28.2	Wanneer de 2e scheidsrechter fluit voor een fout (bijvoorbeeld netfout, verboden blok) moet hij de fout aangeven aan de zijde van net waar de fout gemaakt is (niet door het net heen; maar hij loopt eerst naar de andere kant van het net indien nodig). Het teken moet niet tijdens het lopen worden gegeven, maar zodra hij aan de juiste kant stil staat en het teken geven terwijl hij naar het veld kijkt.	FIVB guidelines
28.3	- nooit fluiten n.a.v. opmerkingen of beïnvloeding vanuit het publiek, spelers of andere teamstafliden;	FIVB guidelines

Taakgroep Spelregels
 Juni 2023